

DRUK 1

SPRAWOZDANIE z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2020 r. oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją przedmiotowych zadań. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 przyjętego Uchwałą Nr II/4/2018 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 28 listopada 2018 r.

Zadania wynikające z ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 821 z późn. zm.) w zakresie obowiązków Gminy Rzgów reguluje art. 176 ww. ustawy.

Do zadań własnych Gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W okresie od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. realizowane były zadania z powołanego wyżej katalogu. Uchwałą Nr II/4/2018 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 28 listopada 2018 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021. Celem głównym Programu jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na terenie gminy Rzgów. Spodziewanymi efektami realizacji Programu mają być: wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego rodzin i dzieci w gminie Rzgów; wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy Rzgów; poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich oraz wzmocnienia więzi rodzicielskich; powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej i jednocześnie obniżenie kosztów gminy w zakresie utrzymania dzieci w pieczy zastępczej; ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami; ograniczenie negatywnych zjawisk, tj. przemoc, uzależnienie; podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.

W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadził jeden asystent rodziny w wymiarze 1 etatu.

Do podstawowych zadań asystenta rodziny należało:

- opracowanie i realizacja planów pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, troski o edukację i rozwój dzieci, dbałość o zdrowie, gospodarowanie budżetem domowym,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie samooceny i wzbudzenie wiary we własne siły,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodzin, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi Ośrodka,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z placówkami oświatowymi, rodzinami zastępczymi w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną,
- udział w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Asystent rodziny pracuje w oparciu o następujące dokumenty tj.: zgodę rodziny na współpracę, plan pracy z rodziną, okresową ocenę sytuacji rodziny, harmonogramy spotkań z rodziną, notatki ze spotkań z rodziną, sprawozdania z pracy z rodziną do sądu, wnioski o udostępnienie informacji. W celu usystematyzowania gromadzonej w toku pracy dokumentacji i prowadzonych działań, przyjęto w 2020 r. Zarządzeniem Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie - Procedurą w zakresie objęcia rodzin wsparciem asystenta rodziny oraz sposobu prowadzenia pracy z rodziną i dokumentowania jego działań.

W 2020 roku pomocą i wsparciem asystenta rodziny objętych było 11 rodzin z terenu Gminy Rzgów, w których znajdowało się 22 dzieci. Do pracy z asystentem rodziny zobowiązane przez sąd zostały 3 rodziny. Powyżej 1 roku z pomocy i wsparcia asystenta rodziny korzystało 9 rodzin oraz 1 rodzina była objęta wsparciem poniżej 3 miesięcy. W 1 rodzinie zakończono pracę z uwagi na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

Na realizację tego zadania przeznaczono środki własne gminy w wysokości 61 500,64 zł. W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie aplikował o środki na dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających na rzecz rodzin w okresie pandemii Covid- 19 w wysokości 1 700,00 zł w ramach "Programu asystent rodziny na rok 2020". W minionym roku nie było możliwości pozyskania większej kwoty dofinansowania do kosztów zatrudnienia asystenta rodziny.

Praca asystenta rodziny w 2020 r. była szczególnie utrudniona z uwagi na pandemię COVID -19. Trudności te dostrzegło wówczas Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej), które wydało w kwietniu 2020 r. instrukcje dla asystentów rodziny w sytuacji rozpowszechniania się choroby Covid-19. Zgodnie z nią

rekomendowaną formą pracy asystenta rodziny było wsparcie bez kontaktu osobistego, za pomocą różnych dostępnych kanałów komunikacyjnych, zwłaszcza z wykorzystaniem rozmowy telefonicznej. Stosownie do instrukcji praca asystenta rodziny polegała w szczególności na:

- monitorowaniu sytuacji rodzin będących pod opieką czy są zdrowe, czy nie powinny skorzystać z konsultacji lekarskiej i czy nie są poddane kwarantannie;
- prowadzeniu działań edukacyjnych związanych z zachowaniem zasad higieny wskazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego;
- wsparciu rodzin w kontaktach z instytucjami, przychodniami, szkołami i urzędami;
- udzielaniu pomocy w zabezpieczaniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym dotyczy to żywności i środków czystości;
- podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodzin.

Należy zaznaczyć iż, nie zawsze było możliwe wykonywanie ww. czynności z pominięciem kontaktu osobistego. Biorąc pod uwagę indywidualne sytuacje rodzin, bezpieczeństwo dzieci - działania wspierające, w tym wizyty w środowiskach, były podejmowane w sposób zgodny z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa i higieny osobistej, czyli z zachowaniem dystansu osobistego, użyciem masek, rękawiczek, często unikając zamkniętych pomieszczeń - na świeżym powietrzu.

W pieczy zastępczej w roku 2020 r. przebywało 12 dzieci z terenu Gminy Rzgów. W rodzinach zastępczych spokrewnionych 7 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych - 2 dzieci, w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję rodzinnego domu dziecka 3 dzieci.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie współfinansował koszty pobytu ww. dzieci w pieczy zastępczej, jako zadanie własne - obowiązkowe z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wydatkowano na ten cel kwotę 52 995,46zł.

W porównaniu z rokiem 2019 r. koszty pobytu dzieci z Gminy Rzgów w 2020 r. wzrosły o około 23 %.

Tabela odpłatności za 2020 r. w zależności od procentu współfinansowania:

<i>Procent współfinansowania</i>	<i>Kwota współfinansowania w zł</i>
<i>10</i>	<i>5249,60</i>
<i>30</i>	<i>2687,20</i>
<i>50</i>	<i>45058,66</i>

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej Rzgowie w 2020 r. sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniał wsparcie materialne dla ubogich rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Członkowie rodzin przeżywających trudności-opiekuńczo wychowawcze mieli możliwość korzystania z bezpłatnych porad prawnych radcy prawnego Ośrodka oraz w punkcie nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Urzędzie Miejskim w Rzgowie, w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi, ul Piłsudskiego 133 d. Ponadto rodziny dotknięte trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi mogły też skorzystać z pomocy psychologicznej w Punktach Konsultacyjnych mieszczących się w Rzgowie przy ul. Literackiej 2c, w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Koluszkach - filia w Rzgowie oraz w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi, ul Piłsudskiego 133 d.

Na bieżąco prowadzony był, także przez pracowników socjalnych, monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach pracy socjalnej prowadzona była także działalność informacyjno - edukacyjna.

Asystent rodziny w 2020 r., pomimo pandemi, miał również możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Asystent rodziny w 2020 r. wziął udział w następujących szkoleniach w formie on- line :

- Psychopedagogika traury – szkolenie dwudniowe w ramach projektu „ Akademia wspierania rodziny i pieczy zastępczej” ;
- Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym;
- „Niezbędnik psychologiczny” w pracy gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych- czyli jak skutecznie prowadzić pracę motywującą z klientami z wykorzystaniem metod stosowanych w Dialogu Motywującym ;
- w szkoleniu z zakresu ochrony danych osobowych.

Trzeba w tym miejscu nadmienić, iż za powyższe szkolenia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie poniósł odpłatności, udało się je zrealizować w ramach bezpłatnych projektów oraz z środków Gminnej Komisji Alkoholowej.

Odnosząc się do potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny, nie można nie zauważyć wzrostu kosztów związanych z realizacją zadań obowiązkowych Gminy z ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potrzebne są znaczne środki finansowe na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz na zatrudnienie asystenta rodziny, który poprzez działania profilaktyczne przyczynia się do pozostania dzieci w rodzinie biologicznej.

W celu dokonania monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 przyjętego Uchwałą Nr II/4/2018 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 28 listopada 2018 r. - dokonano analizy danych z realizacji zadań ujętych w programie. Dane te zostały przekazane przez podmioty lokalnego systemu wsparcia rodziny koordynatorowi programu. Realizacja zadań wyglądała następująco:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka.

Tabela nr 1. Formy pomocy

Wyszczególnienie	Rok 2020	Realizator	Źródła finansowania
Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej (w tym również pracy socjalnej) - ogółem	183 rodziny (340 osób w rodzinach)	MOPS	środki własne dotacja
Liczba dzieci korzystających z posiłku	12 dzieci	MOPS	środki własne gminy i z Programu „Posiłek w szkole, w domu”; dotacja
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy żywnościowej -POPŻ	2 rodziny	MOPS	środki Podprogram POPŻ
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków celowych na zakup żywności	11 rodzin	MOPS	środki własne gminy i z Programu „Posiłek w szkole, w

			domu”; dotacja
Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń rodzinnych	331 rodzin	MOPS	dotacja
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	29 rodzin	MOPS	dotacja
Liczba rodzin objętych świadczeniem wychowawczym 500+	1416 rodzin	MOPS	dotacja
Liczba dzieci objętych programem „ Dobry Start” 300+	1451 dzieci	MOPS	dotacja
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego	3 rodziny	MOPS	środki własne
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku energetycznego	2 rodziny	MOPS	dotacja

2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Tabela nr 2. Pomoc materialna dla uczniów z terenu gminy Rzgów

Wyszczególnienie	Rok 2020	Realizator
Liczba rodzin i dzieci korzystających ze stypendium socjalnego	15 rodzin 24 dzieci	MOPS
Liczba dzieci korzystających z zasiłku szkolnego	1 dziecko	MOPS
Liczba dzieci korzystających wyprawki szkolnej	0	Urząd Miejski

Tabela nr 3. Formy zajęć wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży

Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci i młodzieży- rodzaje w 2020 r.	Liczba dzieci	Realizator
zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze, zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, terapia pedagogiczna	299	placówki oświatowe
zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne	202	placówki oświatowe
zajęcia z profilaktyki uzależnień, przemocy, depresji	241	placówki oświatowe
zajęcia pozaszkolne m.in.: koła zainteresowań	98	placówki oświatowe

3. Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.

W gminie Rzgów zatrudniony jest asystent rodziny, który w swej pracy koncentruje się na pomocy rodzinom w tworzeniu i modelowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich. Wspomagają go również w tym pracownicy socjalni, którzy pracują w terenie oraz pedagodzy szkolni i nauczyciele zatrudnieni w placówkach oświatowych. Praca w/w grup zawodowych polega na konstruktywnym wpływanie na

postawy i zachowania rodziców biologicznych w ten sposób, by łatwiej potrafili odnaleźć się w obliczu pojawiających problemów opiekuńczo-wychowawczych bądź mogli odzyskać pełnię władzy rodzicielskiej i stali się w kwestiach wychowawczych samowystarczalni. Przedstawiciele w/w zawodów współpracują ze sobą dla dobra rodziców i ich dzieci.

Ważnym aspektem tej współpracy jest organizowanie przez szkoły konsultacji, spotkań z rodzicami (zarówno indywidualnych jak i grupowych), prelekcji, warsztatów - w trakcie, których porusza się kwestię niepoprawnego zachowania dzieci oraz prawidłowej reakcji rodzica/opiekuna na prowokacyjne zachowania młodych ludzi. Istotne są również warsztaty z profilaktyki przemocy i uzależnień, pogadanki z policjantem, warsztaty z psychologiem nt. „mowy nienawiści”.

Kształtowaniu i wzmacnianiu prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych sprzyjają organizowane kampanie ogólnopolskie popularyzujące sport realizowane przez Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji tj.: Ogólnopolski Dzień Sportu, Światowy Dzień Deskorolki, Lokalny Animator Sportu, Runmageddon.

W zakresie oddziaływania na prawidłowe zachowania rodziców w sferze dbałości o zdrowie i higienę swoją i swoich dzieci ma także Gminna Przychodnia Zdrowia, której przedstawiciel jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego oraz współpracuje z placówkami oświatowymi i MOPS w Rzgowie.

4. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Tabela nr 4. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie przez Zespół Interdyscyplinarny.

2020	Liczba
Liczba prowadzonych Procedur NK	12
Liczba wszczętych Procedur NK	10
Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą Zespołu	3
Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na ustanie przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy	6
Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na brak zasadności	1
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4
Liczba posiedzeń grup roboczych	17
Liczba spraw skierowanych do Prokuratury w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa	1
Liczb rodzin, w których monitorowano procedurę NK po jej zakończeniu	6

Tabela nr 5. Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Wyszczególnienie	Rok 2020	Realizator
Zajęcia taneczne	103 osoby	GOK
Zajęcia wokalne	43osoby	GOK
Zajęcia plastyczne, malarskie, manualne	54 osoby	GOK

Zajęcia rekreacyjno- sportowe, zawody sportowe, turnieje	40 form	GOSTiR
Wypoczynek letni i zimowy (półkolonie), wycieczki i wyjazdy	364 osoby	GOSTiR, GOK

Należy zaznaczyć w tym miejscu znaczny udział środków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w finansowaniu wielu form zajęć pozalekcyjnych oraz częściowe dofinansowanie wypoczynku dla dzieci w formie półkolonii oraz obozu terapeutycznego dla rodzin przeżywających trudności.

5. Wspieranie kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powiklanej oraz rodzin, w szczególności rodzin z dziećmi u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie nie wpłynął żaden wniosek o objęcie pomocą z powodu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

6. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy.

Wszystkie służby zajmujące się niesieniem pomocy podlegają szkoleniom podnoszącym kompetencje w zakresie działań, w których się specjalizują.

Pracownicy Ośrodka w 2020 r., brali udział w szkoleniach, konferencjach, m. in. o tematyce: dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym, psychopedagogika traumy, profesjonalizacja pomocy kadr instytucji pomocowych działających w Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przesłpstwem jako narzędzie przeciwdziałania przestpcości.

Podsumowując monitoring i ewaluację **Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021** należy stwierdzić, iż w gminie Rzgów podejmowane są wielorakie działania zmierzające do osiągnięcia założonych efektów tj.: wzrostu poziomu bezpieczeństwa socjalnego rodzin i dzieci w gminie Rzgów; wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy Rzgów; poprawy funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej i przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich oraz wzmocnienia więzi rodzicielskich; powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej i jednocześnie obniżenia kosztów gminy w zakresie utrzymania dzieci w pieczy zastępczej; ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami; ograniczenia negatywnych zjawisk, tj. przemoc, uzależnienie; podniesienia świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.